

Notat

Til:	Ingvill Aune
Kopi til:	Inger Jacobsen
Fra:	Institutt for sosialt arbeid

Svar fra ISA - Invitasjon til høring - forslag til endringer i barnevernloven - kompetanse, varsling til fornærmede eller etterlatte og regulering av bruk av sakkyndige i barnevernet

Innledning

Institutt for sosialt arbeid (ISA) avgir høringsuttalelse for: forslag til endringer i barnevernloven - kompetanse, varsling til fornærmede eller etterlatte og regulering av bruk av sakkyndige i barnevernet

ISA ønsket bred medvirkning i høringsprosessen og la til rette for det med invitasjon til hele fagmiljøet i eget høringmøte. Saken er også behandlet i ISA utdanningsutvalg.

Høringssvar fra ISA avgrenses til «Krav om kompetanse og veiledning i barnevernet»

Premissene i høringsnotatet.

På side 8 i høringsnotatet framheves det at det formelle utdanningsnivået i barnevernet er lavt, både sammenlignet med barnevernet i andre nordiske land og sammenlignet med andre yrkesgrupper med funksjoner i barnevernet. I en fotnote heter det: «Sverige og Danmark har kun ett halvt år lengre utdanning enn Norge, mens Island og Finland (som hovedregel) har femårig utdanning for arbeid i barnevernet. Flere av disse landene har også formelle kompetansekrav og autorisasjonsordning som omfatter sosialarbeidere». *Her vil vi understreke at den 5-årige utdanningen i Finland og på Island er en 5-årig sosionomutdanning som utdanner til bredden av velferdstjenester, inkludert barnevern. Ingen av de nordiske landene har utdanning som er spesifikt innrettet på arbeid i barnevernet.*

ISA mener at *kompetanseheving* i barnevernet er viktig, og det er flere faktorer enn kompetanseheving som er avgjørende for å heve kvaliteten i barnevernet, som for eksempel organisering, strukturer og ressurser.

Det må skapes en kultur for læring. Barnevernet må bli lærende organisasjoner. Læringskultur er et ansvar for myndighetene, et lederansvar og den enkeltes ansvar. Uten å skape strukturer som rommer støtte, veiledning og læring innad i, og mellom, barneverntjenester, vil vi fortsette å ha store kompetanseutfordringer i

---

Postadresse	Org.nr. 974 767 880	Besøksadresse	Telefon	Saksbehandler
7491 TRONDHEIM	E-post: postmottak@su.ntnu.no http://www.ntnu.no	Tungasletta 2, bygg A	+47 73 59 19 30 Telefaks +47	Signe Marie Søraunet Tlf: +47

Adresser korrespondanse til saksbehandlende enhet. Husk å oppgi referanse.

barnevernet. Vi trenger mer innblikk i hvorfor det egentlig er så høy turnover i barnevernet, og hva som kan gjøres for å forhindre det.

I tidligere innspillsrunder med BLD og Bufdir og i referansegruppa som Bufdir hadde i arbeidet med kompetansestrategien, har vi advart mot å snevre inn kompetansen i barnevernet til kunnskap og ferdigheter knyttet til relasjoner og tilknytning mellom barn og foreldre. Vi har framhevet at det er et stort behov for å styrke kompetansen også knyttet til livsvilkårene for barn og familier og konteksten som barnevernet opererer i. Det bør også tas hensyn til at særlig barnevernsinstitusjonene, men også det kommunale barnevernet og andre praksisfelt fortsatt vil ha behov for kandidater med bachelor i barnevern og sosialt arbeid. *NTNU er glad for at høringsnotatet legger opp til 3+2 som gir studenter mulighet til å bygge videre på kompetanse etter å ha arbeidet noen år. Som det også understrekes i høringsnotatet har Norge internasjonalt forpliktet seg til en gradsstruktur basert på en 3+2- modell.*

Mye av kritikken og utfordringsbildet som skisseres i høringsnotatet baserer seg på tilsyn ført av offentlige myndigheter (Helsetilsynet), *NOU Svik og svikt*. I tillegg baserer høringsnotatet seg på noe forskning. Forskingen som det henvises til er også i hovedsak basert på dokumentstudier. Dokumentgjennomganger er en viktig datakilde som kan gi innsikt i barnevernets arbeid og praksis. Det kan ofte være data som kan gi et feilaktig eller mangelfullt bilde av spørsmål om barnevernets arbeid har vært til hjelp for barnet eller familien – som jo er det viktigste formålet med å ha et barnevern. Det er derfor beklagelig at høringsnotatet ikke i større grad fremmer forskning som har tatt i bruk andre typer metoder, ikke minst hvor barns og foreldres stemmer kommer bedre frem. Hadde man gjort det, hadde premisset som ligger til grunn for kravet om masterutdanning blitt mer nyansert og mindre ideologisk/politisk basert. Prosedyrer og rutiner må ikke vike fokus for det viktigste: hvordan hjelpe barna, og hvordan hjelpe familier?

Høringsnotatet argumenterer ikke overbevisende for hvorfor det er behov for to ulike masterløp rettet mot arbeid i barnevernet. Departementet mener det særlig er behov for å styrke *den analytiske kompetansen og de kliniske ferdighetene* i tjenesten. ISA foreslår at begrepet 'klinisk' byttes ut med 'praktiske' ferdigheter. Begrepet klinisk hører mer hjemme i spesialisert terapeutisk/behandlende arbeid. *BA i barnevern og BA i sosialt arbeid har et felles grunnlag for påbygging av analytisk og teoretisk/praktisk kompetanse.*

Det ligger ikke an til at universitets- og høgskolesektoren vil få flere ressurser i årene framover. Det vil stille krav til oss i sektoren om å forvalte de undervisningsressursene og førstekompetansen vi har på en så effektiv måte som mulig. Selv om departementet vil gå i dialog med utdanningsinstitusjonene om behovet for studieplasser og ressurser til dette, vil det bli svært krevende å tilby to ulike masterløp til arbeid i barnevernet. Utdanningsinstitusjonene er best egnet til å utforme utdanningsløp som gir best mulig læringsutbytte, og at dette derfor bør ligge innenfor utdanningsinstitusjonenes autonomi.

Til forslagene:

Barnevernet har alltid hatt krevende oppgaver og høye ambisjoner. Tiltaket er kompetanseheving denne gang. ISA har følgende kommentarer til tiltakene:

I kronologisk rekkefølge slik de står på side 5-6 i høringsnotatet:

1 strekpunkt:

- Der er forskjell på små og store kommuner, og land og by.
- Vil kravet om masterutdanning føre til at enkelte kommuner som allerede i dag har rekrutteringsutfordringer får enda større utfordringer når kravet trer i kraft?
- Departementet bør tilstrebe å innføre kompetansekravet tidligere enn 2031.

2 strekpunkt:

- Viktig her er å tilby videreutdanninger som gir den analytiske kompetansen som etterspørres.
- Det bør legges til rette for at også denne gruppen gis mulighet for å ta en mastergradsutdanning, ikke bare videreutdanning.

3 strekpunkt:

- Når det gis dispensasjon fra kravet om mastergrad bør det stilles krav til innholdet i videreutdanningen som samsvarer med læringsutbyttebeskrivelsene i de barnevernsfaglige masterutdanningene.

4 strekpunkt:

- Vi stiller oss positive til dette forslaget.

5 strekpunkt:

- Vi stiller oss positive til dette forslaget.

6 strekpunkt:

- Vi stiller oss positive til dette forslaget.

7 strekpunkt:

- Vi stiller oss positive til dette forslaget.
- Det må stilles krav om at fagmiljøene må være faglig robuste nok til å dekke institusjonenes plikt til faglig veiledning og opplæring.

8 strekpunkt:

- Vi stiller oss positive til dette forslaget.
- Det må stilles tilsvarende krav til kommersielle og ideelle tilbydere innen barnevernet.

For institutt for sosialt arbeid

Riina Kiik
instituttleder